KARMĖLAVOS SENKAPIS

Kristina RICKEVIČIŪTĖ

2000 m. buvo tęsiami tyrinėjimai Karmėlavos senkapyje (Kauno r.) (žr. *ATL 1974 ir 1975 metais,* V., 1977, p. 142–144; *ATL 1976–1977 metais,* V., 1978, p. 206–210; *ATL 1998 ir 1999 metais,* V., 2000, p. 315–318; *LA,* V., 1995, t. 11, p. 73–103).

Karmėlavos senkapis yra apie 130 m į PV nuo Karmėlavos gyvenvietės ir apie 550 m į ŠV nuo plento Kaunas–Jonava.

2000 m. ištirtas 145 m^2 plotas senkapio PR dalyje prie pat griūvančio šlaito. Aptikta 13 nedegintų mirusiųjų kapų. Mirusieji laidoti nuo 132x45 cm iki 224x62 cm dydžio stačiakampėse duobėse suapvalintais kampais. Kapų gylis nuo dabartinio žemės paviršiaus yra 36–170 cm.

Mirusieji laidoti aukštielninki, galvomis į PV. Tik vaikas kape 200 palaidotas galva į ŠV. Mirusiųjų kaulai labai sunykę. Daugiausia rasta vaikų kapų (193, 194, 195, 197, 198, 200, 202). Moterų, atrodo, tebuvo trys kapai (191, 196, 203), vyrų – du kapai (192 ir 201). Kape 199 kaulų visai neaptikta. Jie sunyko. Tyrinėti kapai neturtingi. Tik septyniuose iš jų (191, 193, 196, 198, 201, 202, 203) rasta įkapių. Moters kape 191 išliko sunykęs vilnonio audinio fragmentas ir 2 žalvarinės rutulio formos sagutės profiliuotais šonais. Moters kape 196 įdėtas geležinis kriauninis peilis odinėse makštyse. Jos ranką puošė 2 žalvariniai žiedai: juostinis ir padarytas iš miniatiūrinės pasaginės segės aguoniais galais žiedelis. Kape 203 rasta žalvarinė sagtelė ir kriauninis peilis. Vyro kape 201 aptikta geležinė keturkampė sagtis. Vaiko kape 193 po kaukole rastas Aleksandro Jogailaičio denaras. Antras toks pat denaras gulėjo ant karsto dugno. Prie kaukolės rastas lininio plono audinio fragmentas su prisiūtomis dviem žalvarinėmis rutulio formos kiauraraštėmis sagutėmis. Vaiko kape 202 aptiktas sunykusio vilnonio audinio fragmentas, dvi balto metalo rutulio formos sagos, apačioje puoštos 5 spurgeliais, ir Aleksandro Jogailaičio denaras. Daugiausia įkapių buvo vaiko kape 198. Griaučiai sunykę, išliko tik dantys ir dubens kaulų fragmentas. Mirusysis palaidotas PV kryptimi 240°. Kape rasta geležinė grandis, sunykęs geležinis kriauninis 18 cm ilgio peiliukas, žalvarinis skardinis apkaliukas, 3 žalvarinės skardinės tūtelės ir žalvarinis smeigtukas su rutulio formos galvute-karoliuku bei paauksuotu rombo formos kiauraraščiu kabučiu. Be to, į kapą buvo įdėta odinė rankinė, kurios išliko tik nedidelis fragmentas. Jo viduje rasti 5 Aleksandro Jogailaičio denarai ir vienas pusgrašis bei karoliukų apvarėlė.

Tyrinėti Karmėlavos senkapio kapai datuojami XVI a.

KARMĖLAVA CEMETERY

In 2000 the area of 145 m^2 was investigated in Karmėlava cemetery (Kaunas district) in its southeast part, excavated for the sixth season. 13 primary burials were found, recognisable according to the following burial items: denars of Aleksandras Jogailaitis, iron knives, buckles, bronze rings, buttons and dated to the 16th century.